

SITE N'ONWU BAA NA NDU

Ndi Efesos 2:1-22; Jenesis 3:1-21.

IHEOMUMU 401

Nke Ndi etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: "Ayi kwere na agazoputa ayi site n'amara Onye-nwe-ayi Jisus" (Olu Ndi-ozu 15:11).

N'Ogige Ahu

N'oge di anya garaaga Adam na Iv biri n'Ogige Iden ahu maramma. Chineke tinyere ha n'ebe ahu ilekota Ogige ahu anya. Banyere iheoriri ha, ha puru iri mkpuru sitere n'osisi ndi ahu. Obu naini otu ukpuru ma o bu Iwu di -- "Ma nkuru nke ima ezi ihe na ihe ojo, gi erila nkuru sitere na ya" (Jenesis 2:17). Chineke gwakwara ha ahuhu gaadi na inupuru Iwu ahu isi. O siri, "N'ihu na n'ubochi i geri nkuru sitere na ya i ghagh inwu anwu" (Jenesis 2:17).

Ekwensu

Ma Adam na Iv nwereri onyeiro, bu Ekwensu, dika anyi naenwe taa. Otu ubochi, ekwensu, n'oyiyi agwo kpanyere Iv uka wee rafue ya. Ekwensu siri na o gagh anwu ma o buru na o rie mkpuruosisi Chineke siri ya erila. Ekwensu ekwughi eziokwu. Anaado anyi akananti na o bu onyeuga buru kwa nna ya (Jon 8:44). Otú o di, ufodu mmadu, o bugh naaini na ha gaega ya nti kama ha gaekwere kwa n'ihe o naekwu.

Anwarari

Iv gere agwo ahu nti o wee nwaa ya inupuru Chineke isi. Na mbu o lekwasiri osisi ahu anya. Eleghiana nke ahu bu nke mbu o nweere nleruanya naele osisi ahu. O bu osisi mara nnoo mma -- udi o di na agwa akwukwo ya, ga abuwori ihe nleruanya maramma nke ukwu. Mgbe o bua satan naeme ka mmadu lekwasiri ihe ahu megidere Iwu anya, o naeme ka o di mma n'ileanya. Obuna udi mkpuruosisi ahu maramma irieri, eleghiana o di alaala otu o gaadi mfe n'ighoro. Iv wee cheta ihe agwo ahu kwuworori si: "Unu ewe di ka Chineke" mgbe ha gaeriwori mkpuru osisi ahu (Jenesis 3:5). O di ka o chefuru na Chineke asiwona na o gaanwu, ma o choru iri mkpuru ahu ka o di ka Chineke. Naarughika, ekwensu kwagidere ya kari, o wee rie mkpuru ahu. O were kwa ufodu nye di ya, o wee rie kwa. Ha dabara n'onwunwa wee mehie site na i nupuru Chineke isi.

Anwara Kraist

Ekwensu nwakwara Jisus Kraist, kama O meghi ihe ekwensu choru ka O mee. Karia nke a, Jisus gupuru ya ihe di naakwukwonsu na ihe Chineke kwuworo. Jisus adabaghi n'onwunwa ahu, kama O siri "Laba, Setan" (Matiu 4:10). Setan wee laba.

Mgbe Ekwensu naabia inwa gi, cheta otu Jisus si merie ya. Na Jemes 4:7 anyi na agu, "Guzogidenu ekwensu, o gabapu kwa n'ebe unu no." A gwara anyi ka anyi naechenche naekpekwaekpere (I Pita 4:7), ka anyi "Yikwasi ihe-agma nile nke Chineke" ka anyi pu iguzogide ihe niile ekwensu naezuputa (Ndi Efesos 6:11). Onwunwa abughi mmehie kama o bu mmehie ikwenyere ekwensu.

Mmehie

Mgbe Adam na Iv risiri mkpuru ahu enyere ha n'iwu ka ha ghara iri, ihe di iche wee di. Ha adapughi nwuo n'otu mgbe ahu kama ha nwere amamikpe n'obi ha, wee buru ndi nwuranwu nime mmuo, dika Chineke kwuworori. Ha wee nwaa izonari Chineke onwe ha. Ha agaghi kwa izute Ya mgbe Onyenweanyi bira iso ha jeharia mgbe ifufe naefe n'ubochi (Jenesis 3:8). Mgbe ha matara na Chineke amarawo, ha wee gbalia itinye itaata ahu n'isi onyeozo.

N’ihi nnupuisi ha, Chineke chupuru Adam na Iv n’Ubi ahụ Agbaraogige, ha naadogbubiga kwa onwe ha n’olu inweta ihe oriri. Ha enweghi kwa mmekorita ahụ di uto ha na Chineke naenweco -- ha anwuwori nime mmuo wee buru ndi ekewapuru n’ebe O no. Otú nnupuisi ahụ wetara otutu obubonu. Chineke si na ha gaalaghachi n’aja -- ha ga anwu agakwa ha. O bughị nani na Adam na Iv tara ahuhu maka otu nnupuisi ahụ kama umu ha niile atawo kwa ahuhu. Obubonu ahụ di n’isi onye o bula. A kpoo Iv “nne madu nile nwere ndu” (Jenesis 3:20), nke mere na o bu nne anyi niile. Anyi naahu ahuhu maka otu mmehie ahụ? É. Ná Ndi Rom 5:12 anyi naagu: “Dika mmehie si n’aka otu madu ba n’uwa, dika onwu si n’aka mmehie ba kwa; onwu we si otu a gabiga rue madu nile, n’ihi na madu nile mehiera.” A muru mmadu niile na mmehie ha wee si kwa otu a buru ndi mmehie. Akwukwonso naagwa anyi, “N’ihi na madu nile emehiewo ha adigh-eru kwa otuto Chineke” (Ndi Rom 3:23). Tutu amuo mmadu ozo, o bu onye nwuranwu nime mmuo.

Àtùmààtù Chineke

Mmehie, onwu, ikpe, gaabuwori ihenlereanya di omiko ma o buru na atumatu Chineke banyere mgbaputa adighi. Otú nnupuisi n’Ogige Iden kewapuru mmadu niile n’ebe Chineke kerè ha hu kwa ha n’anya no. Ma Chineke nwere atumatu gaabaputa mmadu. O gburu anumanu wusi obara ha, were akpukpo ha mere Adam na Iv ihe mkpuchi aru. Akwukwonso naaku na o buru na iwusi obara adighi mgbaghara mmehie adighi kwa. (Ndi Hibru 9:22). Obara anumanu ahụ naatu aka n’obara Jisos nke agawusi n’ihi nzoputa nke mmadu.

Enyere Umụ Israel Iwu nke naacho ka ha gbue anumanu tee kwa obara ha, ka e wee gbaghara ha mmehie ha, ka ha wee feè Chineke ofufe. Ma Chineke nwere uzọ ka mma ha gaeji biendu wee feè kwa Ya ofufe -- “Ogbugba Ndu ka nma” nke nwekwara mkwa kamma (Ndi Hibru 8:6).

Jisos bu Okpara Chineke. Chineke huru Ya n’anya nke ukwu, ma Chineke hukwara umummadu n’anya. Atumatu Chineke bu ka O zite Okpara Ya inye ndu Ya ka ewe gbaghara umummadu mmehie ha. “N’ihi na Chineke huru uwa n’anya otu a, na O nyere obuna Okpara O muru nani Ya, ka onye o bula nke kwere na Ya we ghara ila n’iyi, kama ka o nwe ndu ebigh-ebi” (Jon 3:16). Chineke gosiri ihun’anya Ya nye anyi “n’ihi na mgbe ayi no nabu ndi-mmehie, Kraist nwuru n’ihi ayi” (Ndi Rom 5:8).

Nzoputa

I gwuo na akpogidere Jisos n’obe O wee nye ndu Ya n’ihi anyi. Jisos si n’obara Ya “ka anawusiri otutu madu ka ewe gbaghara mmehie” (Matiu 26:28). Jisos huru ahuhu di ukwu wee gonari onweya otutu ihe ka ewe zoputa anyi. O jikere imezu atumatu Chineke iji gbaghara mmadu site na mmehie ha.

Chineke aluzuwo olu diri Ya na atumatu ahụ, ma onye o bula gaeme kwa akuku nke ya, nke bu “ikwere” (Olu Ndi-ozu 16:31). Onye o bula gaecheghari, riọ maka mgbaghara, tukwasị kwa Chineke obi ka ewe zoputa ya. Akwukwonso naaku na Chineke naenwe obi ebere n’aru ndi naekwuputa narapu kwa mmehie ha (Ilu 28:13). Azoputawo gi? I cheghariwo site na mmehie gi? O buru otu ahụ, i bughị kwa onye nwuranwu nime mmuo ozo kama ndu ebighiebi amalitewo n’obi gi, gi na Onyenweanyi gaebi kwa rue mgbe ebighiebi ma o buru na i naeso Ya naga ije n’ebe a.

Ndu

Mgbe Jisos nwuru wee wusi Obara Ya O mere anyi uzọ igbanari okualamuo. Karja umu madu gaabu ndi nwuru anwu nime mmuo, ha puru ibu ndi di ndu nime mmuo. Karja o gaabu onwu na ochichiri, o buruwori ndu na ihe ugbua. Jisos kuziri umu madu ihe: “Onye nani okwum nke nekwere kwa Onye ziterem, o nwere ndu ebigh-ebi, o biagh kwa n’ikpe kama o sitewo n’onwu ba na ndu” (Jon 5:24). Jisos siri, “Onye o bula nke nadi ndu, nke nekwere kwa na Mu, o gagh-anwu ma-oli” (Jon 11:26). Na I Jon 5:12 anyi naagu: “Onye nwere Okpara ahụ nwere ndu ahu; onye nenwegh Okpara Chineke enwegh ndu ahu.”

Onyeozu ahụ bu Pol degara ndi obodo Efesos akwukwo. O chetara ha mgbe ha rioro mgbaghara ewe zoputa ha. Onye anaazoputabeghi bu onye “nwuru anwu” nime mmuo n’ihi njehie ya na mmehie ya. Mgbe onye ahụ cheghari site na mmehie ya wee mata na Onyenweanyi agbaghaworo ya, anaenye ya ndu ebighiebi. O naadi “ndu,” o naghị abụ kwa nwa nnupuisi ozo. Mgbe a muru mmadu ozo o wee

nwee Jisọs nime obi ya, ọ nághị emekwa mmehie ọzọ (Jọn 3:9). Anapụtawo kwa ya site n’aka setan (Jọn 5:18). Jisọs b́jara ibibi ọlụ ekwensu, na inyere ụmụmmadụ aka -- “ka ha we si n’ọchichiri chigharia ba n’ihè, si kwa n’ike setan chigharịkwute Chineke, “ka ha we nara ngbaghara mmehie nile na ihe-nketa n’etiti ndi edoworo nsọ site n’ikwere na Mu” (Ọlu Ndi Ozi 26:18).

Amara

Òlee otú apurụ isi zọpụta mmadụ? “N’ihi na ọ bụ amara ka ejiworo zọpụta unu, site n’okwukwe; nka esitegh kwa n’onwe-unu: ọ bu onyinye Chineke: O sitegh n’ọlu, ka onye ọ bula we ghara inya-isi.” Mmadụ apughị iji iluolu luba onweya ná ndụ ebighịebi; ma ọ bụ inweta nzọpụta site n’ikwụ ego. Anaazọpụta mmadụ site n’amara n’inwe okwukwe na Jisọs Kraist. Amara bụ urù anyị ritere náekwesighị ekwesị. Onyenweanyị bụ onyeamara na onyeobiebere nye ndị naachọ Ya. Jona siri, “N’ihi na amaram na Gi onwe-gi bu Chineke nke bu Onye-amara, Onye-obi-ebere, Onye nādigh-ewe iwe ọsọsọ, Nke nāba kwa uba n’ebere” (Jona 4:2). Nehemaia siri, “Gi onwe-gi bu Chineke nke ngbaghara mmehie, Onye nēme amara nwe kwa obi-ebere, Onye nādigh-ewe iwe ọsọsọ, Onye nāba uba n’ebere” (Nehenaia 9:17).

Mgbanwe

Lee ụdị mgbanwe Onyenweanyị naeme! Mgbe azọpụtara mmadụ anaagbaghara ya mmehie ya, ọ dighị eme kwa ha ọzọ. Ọ bụ onye ekèrè ọhụ, Onye azọpụtara ilu ọlụoma. Ọ naenwe udo na Chineke, ya na Kraist naenwe mmekọ. Ọ naanata ọtụtụ ngozi n’ihi na Jisọs ebuliwo ya elu inọdụ “n’ebe di n’elu igwe” ya na ndị nke Kraist ọzọ na kwa Jisọs n’onweya. Ọ bughị kwa onye ekwapurụ na Chineke, Ọ bughị kwa onyeobia kama onye amurụ n’ala.

Ndị niile bụ ndị azọpụtara náagbanyeghị obodo ha si pụta, ma ha bụ ndị Juu maobu ndị alaọzọ, ka ewukotaworo onu ibu Nzuko ahụ. Onye ọ bula nwere oghere nke ya, dika nkume ọ bula, brick ọ bula na ibo ọ bula n’ulo ahụ anaewuli elu. Ejikotara ha niile onu ibu ulonso Onyenweanyị. Onye ọ bula gaanọ nso Chineke wee biri n’ulo nsọ ahụ. Lee ụdị oghere anyị nwere, na ihe ukwu Onyenweanyị kwadoro anyị bụ ndị náagenti n’olu Ya!

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

- 1 Gini bụ akwukwọzi?
- 2 Ònye degaara ndi Efesos akwukwọ?
- 3 Gini ka “idi-ndu” putara?
- 4 Òlee otú mmehie siri site n’aka otú onye b́ja?
- 5 Kpọpụta ụfọdụ nime ọbubuonụ soro nupuisi nke mbu ahụ bia.
- 6 Òlee ndi huru ahuhu n’ihi mmehie mbu ahụ?
- 7 Gini bụ atumàatù Chineke igbaputa mmadụ?
- 8 Gini bụ amara?
- 9 Gini bụ okè Jisọs nwere ná atumàatù Chineke?
- 10 Mụọ Jọn 3:16 n’isi.